

355.4
3-41

ТКП 7-00(162)01.02

ЗБІРНИК “ВИВЧЕНИХ УРОКІВ БОЙОВОГО ДОСВІДУ ЧАСТИНА II”

(за бойовим досвідом отриманим в Операції
об'єднаних сил (раніше АТО) на території
Донецької та Луганської областей)

БЕРЕЗЕНЬ 2021

ОБМЕЖЕННЯ РОЗПОВСЮДЖЕННЯ:

обмежень для розповсюдження немає.

ЦЕНТР ОПЕРАТИВНИХ СТАНДАРТІВ І МЕТОДИКИ
ПІДГОТОВКИ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ СПІЛЬНО З
ГОЛОВНИМ УПРАВЛІННЯМ ДОКТРИН ТА ПІДГОТОВКИ
ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

ТКП 7-00(162)01.02

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник Головного управління доктрин та
підготовки Генерального штабу
Збройних Сил України
генерал-майор

Олексій ТАРАН

“21” березня 2021 року

ЗБІРНИК

“ВИВЧЕНИХ УРОКІВ
БОЙОВОГО ДОСВІДУ
ЧАСТИНА II”(за бойовим досвідом отриманим в Операції
об’єднаних сил (раніше АТО) на території
Донецької та Луганської областей)Тактична публікація
начальникам
(командирам)
військових
організаційних
структур ЗС України з
вивчення досвіду

БЕРЕЗЕНЬ 2021

ОБМЕЖЕННЯ РОЗПОВСЮДЖЕННЯ:

обмежень для розповсюдження немає.

ЦЕНТР ОПЕРАТИВНИХ СТАНДАРТІВ І МЕТОДИКИ
ПІДГОТОВКИ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ СПІЛЬНО З
ГОЛОВНИМ УПРАВЛІННЯМ ДОКТРИН ТА
ПІДГОТОВКИ ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ
ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

ПЕРЕДМОВА

Тактична публікація “Збірник вивчених уроків бойового досвіду, частина II” з рекомендаціями військовим організаційним структурам ЗС України щодо недопущення втрат особового складу (ОВТ) під час підготовки, планування та виконання бойових завдань (за бойовим досвідом отриманим в Операції об’єднаних сил на території Донецької та Луганської областей)” (далі – Збірник вивчених уроків БД) розроблені робочою групою офіцерів Центру оперативних стандартів і методики підготовки Збройних Сил України спільно з відділом аналізу та впровадження бойового досвіду Управління планування, досвіду та оцінювання Головного управління доктрин та підготовки Генерального штабу Збройних Сил України.

Цей Збірник вивчених уроків БД є продовженням серії відповідних Збірників та розроблено з метою узагальнення, вивчення бойового досвіду застосування військ (сил) ЗС України, який був отриманий за досвідом проведення Операції об’єднаних сил (раніше Антитерористичної операції) на території Донецької та Луганської областей (далі – ООС(АТО)) та його доведення до командирів військових частин, підрозділів і має за мету надати їм методичну допомогу в організації підготовки, планування та застосування військ (сил) ЗС України щодо недопущення подібних втрат серед особового складу та ОВТ.

Усі питання, що стосуються цього Збірнику вивчених уроків БД, надсилати до відділу аналізу та впровадження бойового досвіду управління планування, досвіду та оцінювання Головного управління доктрин та підготовки Генерального штабу Збройних Сил України та до відділу узагальнення та аналізу підготовки Центру оперативних стандартів і методики підготовки Збройних Сил України на адреси:

03168, м. Київ, Повітрофлотський проспект, 6, Головне управління доктрин та підготовки Генерального штабу Збройних Сил України, телекомунікаційної мережі “Дніпро” usvir@ysvr.dod.ua, “Седо-М” – індекс 348 (контактний телефон розробників для надання зауважень та пропозицій – 62-239-14 або 62-227-37;

10014, м. Житомир, вул. Велика Бердичівська, 17а, Центр оперативних стандартів і методики підготовки Збройних Сил України, телекомунікаційної мережі “Дніпро” standart@kvdv.dod.ua, “Седо-М” – індекс 360 (контактний телефон розробників для надання зауважень та пропозицій – 68-32-066).

3
ЗМІСТ

	ПЕРЕДМОВА	2
	ВСТУП	6
	ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ	7
	ПОСИЛАННЯ НА ВІЙСЬКОВІ ПУБЛІКАЦІЇ	9
	ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ ТА УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ	10
УРОК I	ДОСВІД ВЕДЕННЯ БОЙОВИХ ДІЙ МІНОМЕТНИХ ПІДРОЗДІЛІВ ТА З'ЯСУВАННЯ ОБСТАВИН РОЗРИВУ МІНИ В КАНАЛІ СТВОЛА 120 мм МІНОМЕТУ 2Б11 У МІНБАТАР ОБ СПП ТАКТИЧНОЇ ГРУПИ “МАРІУПОЛЬ”	11
1	АНАЛІЗ ОБСТАНОВКИ ТА ДІЙ ПРОТИВНИКА ДО ПОЧАТКУ ВЕДЕННЯ БОЮ (БОЙОВОГО ЗІТКНЕННЯ)	11
1.1	Часткова обстановка станом на 08.08.2017	11
2	ХРОНОЛОГІЯ ПОДІЙ ЩОДО ЗАГИБЕЛІ, ОТРИМАННЯ ПОРАНЕНЬ, ТРАВМУВАННЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ	13
3	ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ АНАЛІЗУ ВЕДЕННЯ БОЮ (ПОДІЇ ЩО ТРАПИЛАСЬ)	15
3.1	Висновок по діям своїх військ	15
3.2	Втрати особового складу та ОВТ	15
4	РЕКОМЕНДАЦІЇ ВІЙСЬКОВИМ ОРГАНІЗАЦІЙНИМ СТРУКТУРАМ ЩОДО НЕДОПУЩЕННЯ ВТРАТ ОСОБОВОГО СКЛАДУ (ОВТ) ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ НЕСЕННЯ СЛУЖБИ МІНОМЕТНИМИ ПІДРОЗДІЛАМИ	16
4.1	Рекомендації начальникам навчальних центрів (шкіл) ЗС України, начальникам центрів підготовки підрозділів та командирам артилерійських військових частин, підрозділів з організації індивідуальної (базової, фахової) підготовки	16
4.1.1	Під час підготовки фахівців для мінометних підрозділів у навчальних центрах (школах)	16
4.1.2	Командирам військових частин	16
4.1.3	З організації захисту особового складу	16
4.1.4	З організації дотримання заходів безпеки при поводженні з ОВТ	16
УРОК II	ДОСВІД ВЕДЕННЯ БОЙОВИХ ДІЙ ВИНИЩУВАЛЬНОЇ АВІАЦІЇ ТА З'ЯСУВАННЯ ОБСТАВИН ВТРАТИ ВИНИЩУВАЧІВ МІГ-29 ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ БОЙОВИХ ЗАВДАНЬ В ХОДІ ПРОВЕДЕННЯ АТО НА ТЕРИТОРІЇ ДОНЕЦЬКОЇ ТА ЛУГАНСЬКОЇ ОБЛАСТЕЙ	17

1	АНАЛІЗ СИТУАЦІЇ ТА ДІЙ АВІАЦІЇ ПОВІТРЯНИХ СИЛ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ ТА ПРОТИВНИКА У 2014 РОЦІ	17
1.1	Загальна обстановка, що склалася протягом 2014 року під час проведення Антитерористичної операції	17
1.2	Завдання, які вирішувались винищувальною авіацією Повітряних Сил Збройних Сил України	18
2	ХРОНОЛОГІЯ ПОДІЙ ЩОДО ВТРАТ АВІАЦІЙНОЇ ТЕХНІКИ ВИНИЩУВАЛЬНОЇ АВІАЦІЇ	18
2.1	Втрата літаків МіГ-29 Повітряних Сил ЗС України	18
2.2	Висновки по діям противника	21
2.3	Висновки по діям своїх військ	21
2.4	Основні проблемні питання, виявлені в ході застосування винищувальної авіації	21
3	АНАЛІЗ ВТРАТ	22
3.1	Бойові безповоротні втрати	22
3.2	Бойові санітарні втрати	22
4	РЕКОМЕНДАЦІЇ ВІЙСЬКОВИМ ОРГАНІЗАЦІЙНИМ СТРУКТУРАМ ЗС УКРАЇНИ ЩОДО НЕДОПУЩЕННЯ ВТРАТ ОСОБОВОГО СКЛАДУ (ОВТ) ПІД ЧАС ПЛАНУВАННЯ, ПІДГОТОВКИ ТА ВИКОНАННЯ БОЙОВИХ ЗАВДАНЬ	22
4.1	Рекомендації з підготовки льотного складу у військових навчальних закладах та військових частинах	22
4.1.1	Рекомендації з теоретичної підготовки льотного складу	23
4.1.2	Рекомендації під час практичного відпрацювання техніки пілотування та льотних навичок	23
4.2	Рекомендації під час планування та здійснення польотів на бойове застосування	23
4.3	Рекомендації підвищення ефективності застосування винищувальної авіації	24
УРОК ІІІ	ДОСВІД ВЕДЕННЯ РАДІОЕЛЕКТОРОННОЇ БОРОТЬБИ ЧАСТИНАМИ ТА ПІДРОЗДІЛАМИ РЕБ ЗС УКРАЇНИ У РАЙОНІ ПРОВЕДЕННЯ ООС (АТО) НА ТЕРИТОРІЇ ДОНЕЦЬКОЇ ТА ЛУГАНСЬКОЇ ОБЛАСТЕЙ	25
1	АНАЛІЗ ОБСТАНОВКИ ТА ДІЙ ПРОТИВНИКА ДО ПОЧАТКУ ВЕДЕННЯ БОЮ (БОЙОВОГО ЗІТКНЕННЯ)	25
1.1	Часткова обстановка на травень – грудень 2015 року	25
1.2	Аналіз дій підрозділів зв'язку НЗФ та ЗС РФ у районі проведення АТО на території Донецької та Луганської областей України	27
1.2.1	Супутниковий зв'язок	28
1.2.2	Короткохвильовий радіозв'язок	31

1.2.3	Ультракороткохвильовий радіозв'язок	31
2	АНАЛІЗ ДІЙ ПІДРОЗДІЛІВ РЕБ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ	32
3	ХРОНОЛОГІЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЙ ПІДРОЗДІЛІВ РЕБ	32
3.1	Результати виконаних заходів зведеними підрозділами РЕБ	32
3.2	Результати виконаних заходів мобільними групами РЕБ	34
4	ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ ПЛАНУВАННЯ ТА ЗАСТОСУВАННЯ ПІДРОЗДІЛІВ РЕБ	37
4.1	Висновки по діям противника	37
4.2	Висновки по діям своїх військ	37
4.2.1	Позитивний досвід дій своїх військ	37
4.2.2	Негативний досвід дій своїх військ	38
5	РЕКОМЕНДАЦІЇ ВІЙСЬКОВИМ ОРГАНІЗАЦІЙНИМ СТРУКТУРАМ ЩОДО НЕДОПУЩЕННЯ ВТРАТ ОСОБОВОГО СКЛАДУ (ОВТ) ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ, ПЛАНУВАННЯ ТА ВИКОНАННЯ БОЙОВИХ ЗАВДАНЬ ПІДРОЗДІЛАМИ РЕБ	38
5.1	Рекомендації начальникам навчальних центрів (шкіл) ЗС України підготовки підрозділів ЗС України з організації індивідуальної (базової загальновійськової, фахової) підготовки	38
5.2	Рекомендації начальникам центрів підготовки підрозділів ЗС України, командирам військових частин (підрозділам), ОВУ з організації колективної підготовки військових частин та підрозділів	39
5.2.1	З підготовки підрозділів (мобільних груп)	39
5.2.2	З організації планування до застосування	39
Додатки:		
	СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ (ДЖЕРЕЛ)	42
	ДЛЯ ЗАМІТОК	43

ВСТУП

Головною метою вивчення та впровадження досвіду у ЗС України є підвищення ефективності діяльності, спрямованої на організацію виконання, в межах визначених законодавством повноважень, заходів із підготовки, всебічного забезпечення, розвитку, застосування та управління військами (силами) ЗС України, інших складових сил оборони для оборони держави, захисту її суверенітету, територіальної цілісності і недоторканності.

З цією метою, організовано роботу щодо аналізу, узагальнення та впровадження **найважливішого вивченого досвіду** – насамперед бойового, критичних за важливістю вивчених уроків, за **результатами яких вироблені рекомендації**, які потребують **першочергового (негайного)** доведення до командирів всіх рівнів військових організаційних структур ЗС України.

Основними завданнями впровадження Збірнику вивчених уроків БД є:

збір та первинне оброблення накопиченої інформації щодо негативних наслідків (втрат особового складу та ОВТ) або позитивних здобутків (успішне виконання завдання) в ході ведення бойових дій, заходів підготовки та здійснення всебічного забезпечення військових частин (підрозділів) видів (окремих) родів військ (сил) ЗС України;

аналіз зібраних даних та їх узагальнення;

розроблення рекомендацій (вказівок), підготовка аналітичних матеріалів для прийняття відповідних управлінських рішень;

швидке поширення передового досвіду у військах (силах) – за категоріями особового складу, видами, родами військ (сил), ВВНЗ, навчальними центрами (школами), центрами підготовки підрозділів видів (окремих) родів військ (сил), місцями їх застосування тощо;

застосування розумної ініціативи;

супроводження, накопичення органами військового управління за відповідними напрямками баз даних вивчених уроків БД, та їх своєчасне впровадження в систему підготовки військ (сил) ЗС України.

Кінцевою метою вивчення та впровадження Збірнику вивчених уроків БД є **мінімізація негативного впливу з боку противника** (втрат особового складу та ОВТ тощо), підвищення ефективності застосування своїх військ (сил) ЗС України.

Рекомендації цього Збірнику вивчених уроків БД потрібно використовувати творчо: відповідно до умов обстановки, яка може скластись; наявності та стану навчальної матеріально-технічної бази; наявності сил та засобів, завдань, які визначені військовим частинам (підрозділам) тощо.